

С као САВАХ И СУМЊА

– Бежи од мене! Бежи, несрећо једна!

– Не вичи. Шта хоћеш, и мене чека исто – дрхтавим гласом одговори млада трудна жена старијој.

– Ја морам још да чекам ... а ти ... ти не мораш ... твоје дете су растргали ... ја ... не дам! – продера се из свог гласа трудница и полете ка кругу, али је заустави ланац којим је била везана око врата. Паде на прашњаво тло, покушавајући да заштити стомак.

Покушавајући да се истргне наоружаним чуварима, трудна жена је махала рукама као да је напада рој пчела. У међувремену се она старија отргла својим чуварима и напала је.

– Убићу те, и тебе и твоје копиле! – вриштала је старија – ти си крива за све! Ево ти, ђубре једно!

Трпећи ударце од полуделе жене којој су малочас гладни лавови растргали и појели дете, трудница се склупча на прашини штитећи велики стомак у ком је носила дете које само што се није родило. Имала је неколико тренутака оправдања за ударце које је трпела, разумела је бол који је одвео у лудило несрећну мајку. Обема су отели децу и довели их да гледају како их звери прождиру. А зашто, никако није могла наћи разлог иако је грозничаво пребирала по сећању и покушавала да нађе барем назнаке оваквог удеса.

У старијој жени је дивља мржња преузела сва њена чула и јединог кривца за губитак детета видела је у младој трудници. Не само што јој је дете још било живо, него

је и друго већ било на путу. То је било превише за њу. Једино што је желела је да удара по том стомаку до бесвести. Мада је на почетку свог бола осећала како луди и борила се против тога. Чак и сада док је ударала ногама и рукама по младој жени, знала је да није нормално то што ради, да ништа није како треба... али тај страшни и све-прожимајући порив да уништи и убије кад је све њено не-стало, држао је у шаци и давао неприродну снагу. Обузета слепилом освете трзала се, извијала, ударала и гризла чуваре који су је повређивали и све више стезали ланац око врата. Порив за убијањем је стајао испред ње и био једини циљ, једина ствар која јој је давала било какву наду.

Иако је знала, негде у последњим остацима чисте све-сти, да има наде за некакво или нечије спасење, да нада значи све и да у њој може наћи смирење и спас за себе саму, за ову младу трудницу, за њено дете барем, некако јој се та нада чинила далеком, неприступачном, непознатом, као кратковремена утеха од које нико нема ништа. Заправо је чувала сазнање да има моћ да убије или поштеди, љубоморно и шкрто, скривајући нож у хаљини. Чекала је погодан тренутак. Бити неко ко даје или узима живот, сада је једини начин да се превари тренутак који ће довести тоталну патњу и ужас.

У немерљивим интервалима времена, знаним само невидљивим становницима савести, још увек одмеравајући своју бол и своје разлоге, супротстављајући их све блеђем сазнању да, може бити, ова млада жена није ништа скривила њој лично, да и сама проживљава исто, луда жена настави да се припија уз тело зла. Чак јој се, као нека радосна и спасоносна мисао, јавила идеја о томе да нема веће казне него ишчекивање смрти свог детета коју још и мораш да гледаш, а ништа не можеш учинити да то спречиш, не можеш ни главу окренути на другу страну.

Умири се на трен, као пуж увијен у тишину заборава своје кућице, који само слузавим малим пипцима и слепи-

лом безбрижности, пружа доказ своје погрешно усмерене стрепње. Борба која се у њој одвијала стаде, дајући простора невидљивим муњама изломљеним челичном мржњом и по-жудом зла, у великом кругу који је имао појас од стотине људи. У срце јој се зари крик којим је трудница дозивала свог сина. Не даде му времена да обоји свест и да се претвори у ехо који удара у бубањ самилости. Свешћу убице помрачи небо изнад круга и стрелом лудила одапе се у безнађе.

– Сине!

Поглед...

Великим сечивом Поглед се изви изнад света жељног казне и крви. Расцепа ткиво неизвесности.

Преливајући своје масно, дебело и приштаво тело у средину круга, поносан на чињеницу да је најсигурнија и најбржа ствар заједништво у злу, Поглед светине се, вешто и извежбано, стаде заустављати у једнаким интервалима.

Прво се заустави на прабини из које је испаравала још топла крв дечијег тела. Затим стаде на лавовима, од којих су два млађа облизивала шапе и њушке, а трећи већ кретао према уплашеном мршавом дечаку.

И коначно се укопа, скоро са радошћу, испред слике две жене које су стражари вукли на ланцима и држали их довољно близу да не могу једна другој наудити. Оне престадоше да се трзају и туку.

Пауза у којој три звери одлучише да олижу крв са себе, даде времена звуку којим две жене поново направише свађу. Једна је већ у заборау топила атоме своје генезе, а друга је у зони неравномерно распростирућих таласа чекања, на необјашњив начин заустављала време и чекала да је прође чекање.

Чекала је да је оставе сви дахови, сва надања и све што је препознавала као нешто што је имало природан наставак. Живела је у беживотним часовима своје непојамне чежње да заустави Поглед нетрпељивости и мржње.

Лавови осетише на рубовима ноздрва, како се разбуктава ватра у крви створова који су седели у појасу око круга и углавном урпали сваки пут кад би један од њих тројице откинуо веће парче меса и бацио увис кидајући га. Ови узвици су шамарали инстинкте и уливали страх, неодређен али јак, а у неким моментима чак и смртоносан. Звери су покушавале да потисну тај страх режањем и узајамним упозорењима. Најкрупнији их упозори да се удаље и настави да иде према дечаку.

Дете зажмури, упиша се и тесно приби уз зидове слутње. Паде на колена и покри лице рукама. Велики лав му сасвим приђе, оњуши га и поче лизати зној и мокраћу са њега. Гурну га њушком и дете, скоро укочено леже на леђа.

Осети нејасно олакшање кад га звер полиза по врату и лицу. Изненада поста свестан и Погледа чије тело су хранили крвожедни људи. Из очију замагљених сузама, знојем и прашином, дете успе да изнесе један брз и несувисли поглед преко главе, у правцу из ког је последњи пут зачуо глас своје мајке.

Ошину га уврнута, бодљикава мисао, као трнов венац на глави сазнања како је и безнађе лагодније од лудила које је врцало из ужегле магле што је обавијала светину која изненада заћута.

Осети мирис донесен лаганим ветром са пучине и чу срце тишине чије је било давало ритам његовом дисању. Одлучи да још једном потражи мајку и изви се унатраг, шкиљећи преко главе. Угледа је како трчи према њему, а за њом и она друга жена. Протрља очи без бојазни од лавва, јер је овај сео и наставио да га лиже.

Сад је већ јасно видео како мама трчи, како је она друга жена сустиже...цепа јој хаљину...како се мама чудно креће обнажених груди и великог стомака око којег је чврсто стискала остатке покидане хаљине...

Покушавао је да мисли. Чуо је само своје убрзано ди-сање. Притешњен између две празнине у простору, дечак наслути да је простор закривљен. Да је изопаченост светине утицала на простор да се уковрца, да се смањи, искриви и заклони неправилношћу и празнином којима је могао да се брани.

На крају једне празнине, његова мајка је махала рукама и борила се против полуделе жене.

На крају друге, сумња се заплела у чекрке и ланце...

Стресајући са дрхтавих рамена погрде и све чешће повике, и онај луди Поглед са којим није хтео више ништа да има, дечак се сети лава. И као да је то знао, лав га опорачи и погледа право у очи. И дете се насмеја...

...Негде у крајевима зеница, очи звери су личиле на мајчине. Обојени прстен око зеница вукао га је ивицом даљине у предвечерја једне саване, у безбрижност сна о пореклу. Пламена жудња за слободом клизну вијугавом стазом између дахова ова два створења и споји их заклетвом живота.

Једна од празнина поче да се надима и пуче кад полудела жена сустиже трудну. Ухвати је за косу и снажно одсече дојку ножем који је дуго скривала у наборима хаљине. Одгурну је и подиже набреклу дојку из које је прскало млеко и нешто мало крви. Крици светине излудеше два млада лава и они скочише на полуделу жену и раскомадаше је.

По праињавом кругу арене оста јасна само линија којом је велики лав одвукао дечакову мајку у јазбину из које је она одмах нашла излаз. Поред линије, местимично су се назирале мале стопе из којих је цурио црни мед наде. Три капи овог меда биће храна за огромна несита уста Рима.

– Ко је овај мали? Зна ли се чији је? – упита један са трибина, зевајући и бришући зној са чела.

– Савах из Тесве, кажу.